

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Kedd, március 7.

Esőzés és lavina veszedelem
az olasz harctéren.

Budapest, március 6. (Hivatalos.)

A főhadiszállásról jelentik:

Orosz és délkeleti hadszíntér:

Nincs újabb esemény.

Olasz hadszíntér:

A harci tevékenység több nap óta rendkívül erős csapadék, a hegyekben pedig lavina-veszedelem következtében is csaknem teljesen szűnt. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Tartják a Maas melletti
állásokat a németek.

Berlin, március 6. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Vermellestől északkeletre élénk akna harcok folytak. Az angol gyalogságot, amely ott több ízben kisebb támadásokba kezdett, tüzelésünkkel visszautasítottuk. A Maas keleti partján a nap általában nyugodtabban telt el, mint eddig. Mindazonáltal kisebb harci cselekedetek voltak, amelyek az elért eredményeken nem változtattak. Tegnap és tegnapelőtt foglyokban tizennégy tisztet és kilencszázharmincegy főnyi légénységet szállítottunk be.

Keleti és Balkán hadszíntér:

Különösebb esemény nem történt. Legtetszőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Zeppelinek támadása
Hull ellen.

Berlin, március 6. (Hivatalos.) A Wolff ügynökség jelenti: Tengerészeti léghajóink egy csoportja a március ötödikéről hatodikára virradó éjjel a Humber melletti hulli tengerészeti támaszpontot és az ottani dokktelepeket bőségesen bombázta. Jó hatást figyeltek meg. A léghajókra hevesen lőttek, de eredmény nélkül. Valamennyi léghajó visszatért. A tengerészeti vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

London. (Hivatalos.) Vasárnapra virradóra két ellenséges léghajó körülkért az északi partok felett. Bombáik a partnál a tengerbe hullottak. Kárról nincs jelentés.

„Az öngyilkos Európa.”

Arad, március 6.

Magas helyről: a világ katolikus egyházának csucsaról figyel a történelmet XV. Benedek pápa. A világ minden tájáról, ágyufüstből egybegomolygó felhők talán az okai, hogy a valóságot mégis csak az őt közvetlenül körülvevő földnek, Olaszországnak határáig látja. Es ez a szemlélet mondatja vele: ez a háború a kulturális Európa öngyilkossága.

Ez a háború nem jó dolog és kár lenne egy szót is a szépítésére, igazolására vesztegetni. Ha a pápának kétségtelenül erős béketörekvései keresztülvitelére biztosabb eszközei lennének, mint az imádság, a mely a vérontás megszűnéséért fohászkodik, s a melyben vele nemcsak a katolikusok, de a világ minden telekezetei egyesülnek, bizony nem lehetne eléggé sietni a világháború eltojtására azokkal.

Azonban az öngyilkosságnak megvan az az ismertető jele, hogy az öngyilkos-jelölt maga rohanjon a pusztulásba. Akár kiszámított akarattal, akár egy ki nem kerülhető szükség parancsából, akár pillanatnyi elmezavar következtében. Es ezt nem lehet Európa minden hadviselő népére nevezni. Nálunk a háború az önvédelem kényszerűsége volt. Csakugy, mint szövetségesünkénél. Mi ellenségeink szemében egy földarabolásra, megsemmisítésre szánt, korhadt birodalom voltunk. Most már az ellenségeink is beismerik ezt, amikor családunkról beszámolnak, még se bontottunk szét tiztelt a háború első tűzének fölcsapódására. Németország felé két szándék lehelt fenyegető gőzét: a francia boszuvágy és az angol féltékenység, amely a magán kívül nem ismert jogot a fejlődésre, a tengeren túl való fejlődésre. Ezek ellen más mód a védelemre nem volt, mint a fegyver. Az önvédelem is vérvesztéssel jár; de arról nem a védekező tehet.

Egy ország volt, amely valóban öngyilkos módjára rohant a világháború forgatagába: Itália. Szüksége nem volt rá, érdeke se parancsolta, senki bele nem kényszeríthette volna. A mint hogy az öngyilkos igazi érdeke a tovább élés lett volna, az olaszoknak is az lett volna az okosabb, ha békén maradnak. Most már szinte elkopott dolog arról beszélni,

hogy fegyver nélkül sokkal többet kaphatott volna meg annál az értéktelen sziklaszegélynél, amely irtózatos vöráldozatába került és amelyet még se tekinthet hódításnak; hiszen azt csak az alkalmas harci terület megválogatása kedvéért hagytuk el. Őli, pusztítja, szegényíti magát abban a háborúban, amely még azzal az elégtétellel se járt részére, hogy az új szövetségesei megbecsülnék. Benne van egy szövetségben, anélkül, hogy a szövetségesének ellenségeit mind a maga ellenségeiként vállalná. Az ő részéről valósággal öngyilkosság ez a háború, mert nemcsak elvérzik benne, hanem megszűnik az az Itália lenni, amelyet okosabb és becsületesebb elődök csináltak meg.

Ez a megállapítás azonban természetesen nem változtat a világháború sorsán. Sőt ha megtörténnék az elképzelhetetlen csoda, hogy az öngyilkos-jelölt az utolsó percben bekapaszkodik a kötélbe, a melynek hurkos vége a torkát fojtogatja; ha Olaszország abbahagyná a harcot, ez ép úgy nem döntene a világháborúban, mint a hogy nem volt döntő jelentősége a várakozás és az adott szó ellenére történt beavatkozásának. A verduni csata akkor is tovább tombolna, Oroszországgal akkor is le kellene számolni s Angliát is el kellene intézni.

Az imádság, a mely a békéért az urhoz száll, nem hangzik egytormán. A mikor a béketörekvésbe azt is beszövik, hogy mitől várják a békét, akkor mindenfelől másként száll az egekbe az esdeklő szó. Az angol püspökök úgy imádkoznak: „és pusztíts el minden németet, hogy azontul békekesség legyen a földön, a melyet Anglia hasznára és gyönyörűségére teremtetél.” A mi imádságunk másféle: „tedd azt Uram, hogy az angol ismerje el a németnek, az orosz és az olasz pedig az osztrák-magyaroknak az élethez való jogát. Mert mi nem akarunk öngyilkosok lenni; mi békekességben akarjuk birni a levegőt, földet és vizet, a mi a megmaradás-hoz és a megerősödéshez szükséges a tiszálnak és szükséges az országunknak.”

Carmen Sylva temetése.

(A román főváros gyásza.)

Távirati továbbítás.

Bukarest, március 6.

Ma szállították el a román fővárosból Curtea Arges kolostorba az elhunyt román anyakirályné holttestét. Már reggel öt órakor tizenével tolongtak az embereket a királyi palota közelében és azokon az útvonalokon, ahol a terv szerint a temetési menetnek el kellett vonulnia. Fél hét óráig olyan nagyra nőtt a tömeg, hogy a Calea Victoriei már egyáltalában nem lehetett a rendet fenntartani, úgy, hogy most már csak olyanokat engedtek erre az útra, akiknek jegyük volt. A tömeg ünnepélyes nyugalommal várakozott.

Öt óra után az evangélikus papok még egy utolsó imát mondtak el, hat óra után pedig a koporsót az udvar jelenlétében leszögezték. A királyi palotától a pályaudvarig húzódó ut két oldalán két-két sorban katonaság helyezkedett el és a mellékutakat is, lovasság és tüzérség szállta meg. Fél hét órakor ortodox istentiszteletet tartottak, amelyen megjelent az egész udvar, az egész kormány, a parlament elnöksége, a diplomáciai testület és a román politikai élet összes számottevő személyiségei. Az istentisztelet után a biborral bevont koporsót a királyi palotába vitték és felvatalozták. Tíz órakor a koporsót a királyi ház tagjai vállukra vették és a halottaskocsira vitték; ugyanebben a pillanatban a város összes hangjai megszólaltak és hetvenöt ágyulóvés dördült el. Mintha villamos ütés érte volna az utcán várakozó tömeget: megremegett, kalapjukat a férfiak levették és az emberek belső meghalottsága meglátszott az arcokon.

A temetési menet megindult. A halottas kocsi biborral volt bevonva, két oldalán az állam címere, hátulsó felén egy óriási arany toll, elől pedig kis emelvényen, bársony párnán: a királyi korona. A kocsi elé hat ló volt fogva, mindegyiket egy-egy tüzérszázados vezette. A koporsó két oldalán haladt a miniszterelnök, a kamara alelnöke, a szenátus elnöke és a legfelsőbb törvényszék elnöke. A kocsi mögött hajadontövele jött Ferdinánd király, Miklós herceg, a trónörökös, az egész kormány, a volt miniszterek, Bukarest, Jassy és Krajova polgármesterei, a diplomáciai testület, a tudományos akadémia tagjai és az összes többi hatóságok képviselői; mindezeket nyolcas sorokban a magasabb rangú tiszték követték.

Mikor a temetési menet az északi pályaudvar elé érkezett, a koporsót leemelték a kocsirol és kivitték a peronra, a hol egy század zászlaját lengette és zenével üdvözölte. A koporsót ezután a halottas vonatba helyezték, a melynek egyik kocsiában helyet foglalt a király, a királyné, a királyi család tagjai, Wied hercegné, a két metropolita, a miniszterek, a parlament elnökei, a legfelsőbb törvényszék elnöke és a volt miniszterelnökök.

A német császár negyedik fia, a ki jelenleg Bulgáriában tartózkodik, azt a kívánságát fejezte ki, hogy inkognitóban részt vesz Erzsébet királyné temetésén. Két automobil el is indult Giurgiuba, de minthogy az értesítés későn érkezett, a herceg — mint a Vitorul jelenti — már nem vehetett részt a temetésben ezért lemondott a Bukarestbe való utazásról.

Fél tizenkettő volt, mikor a vonat megindult. Tíz perccel később indult el a második vonat, a melynek kocsiiban a meghívottak foglaltak helyet. Az utcákon összegyűlt óriási

tömeg lassankint széjjeloszlott és néhány perccel később üresek voltak az utcák, de még lengenek a fekete gyászszíjak a szitáló esőben.

Curtea de Argesben a pályaudvartól a kolostorig csapatok állottak: a második és negyedik gyalogezred, a második vadászrezend és a tizedik calarasi ezred. Tíz órakor valamennyi templomban requiem volt. Százhuszonkét vidéki polgármester érkezett a temetésre.

Az egész város mély gyászt öltött. Háromnegyedháromkor érkezett meg ez a vonat, amely a különböző méltóságokat hozta, tizenöt perccel később pedig berobogott a pályaudvarra a halotti vonat is. Baranga főszárnysegéd, karján a kis Mária hercegnőnek, Carmen Sylva korán elhunyt leányának koporsójával, beszállt a vonatba. A királyné koporsóját tábornokok és a király szárnysegédei vitték a vonatra. A kolostor előtt baldachin volt felállítva. A moldovai metropolita végezte a gyászszertartást, a püspökök és az egész klérus közreműködésével. A koporsót négy órakor helyezték el a kriptában Károly román király koporsója mellé.

Hogyan lettem színész.

(Engel-Kálmán Sárka első felépéséről.)

Az Aradi Közlöny tudósítása.

Arad, március 6.

A kíváncsiság bevonza az embert a színházba: ismét egy szárnypróbálgatás, egy kísérlet, próba, amelyen eldől, hogy színes álmodni valóra válnak-e, vagy ezer és ezer foszlányra szakadnak szét. Vajon mit hoz az est: kínos vergődést-e, vagy szárnypróbálgatást, amelynél a néző csupa jóakarattal és színtel segíteni szeretne. Mert többet — úgy-e — várni nem lehet.

Leperdül néhány jelenet. Az egyik szereplő már túl van az első jelenetén és a néző oszondosan megalkotja róla véleményét.

Most jön a felvonás második fele: Peredy dr. és huga megérkeznek Marosvárra. Obligát taps a belépésnél és most figyeljük az első mozdulatokat, az első szavakat. Lámpaláznak legesekeiyebb nyomát sem tudjuk észrevenni, az ajkán mosolygás, határozottan, biztosan mozog, félelem, megilletődés nélkül. Az első szavak: mély, kellemesen bongó hang, — talán emlékeztet is némileg Gombaszögiére — értelmesen, tagolva beszél, nincs dikciójában egy csep bizonytalanság sem. Hisz ez a kis lány... igen, ez a kis lány nagyszerű, kitűnő, idestova kiforrott művésznő, a legszebb ígéreteket adja, ha ki nem siklik pályája, nagyszerű sikerek várnak rá... .

— Olyan rég vágytam már erre az estére — mondja Kálmán-Engel Sárka — annyiszor megálmodtam már és most olyan boldog vagyok... . Hogy hogy lettem színész? Hát mindig nagyon-nagyon szerettem a színházat, örömműnnap volt számomra, ha elmehettem a gyakran jártam is színházba. Mindig az volt a vágyam, hogy én is eljátszjak egy szerepet és úgy magamban, titokban meg is tanultam néhányat. Aztán szerepeitem műkedvelő előadásokon is sikerrel. Végre összegyűjtöttem minden bátorságomat és megmondtam szüleimnek, hogy színészni szeretnék lenni. Hallani sem akartam róla. De én akartam, nagyon akartam és mégse győzött az akaratom. Miután nem tettem le tervemről, édes apám elment Polgár Sándornak és megkérte, hogy hallgasson meg engem. Ha határozott tehetségem van, akkor tanítson, ha pedig úgy látja, hogy nincs tehetségem, beszéljen le tervemről. Polgár meghallgatott és aztán... . tanultam nála.

Néhány hónapig tanultam a tizenegy szerepet tudok... . Most a közönség előtt vizsgáztam, az év végén Budapesten fogok az Akadémián vizsgázni. Hogy azután mi lesz, azt még nem tudom. Mostanig még nem volt szó szerződéstől. Mindenesetre szeretném, ha első szerződéseim Aradhoz kötne...

A bagdadi vasut ellen készülnek az oroszok.

(Trapezunt felé vonulnak Erzerumból. — Két millió veszteséget ismernek be az oroszok.)

Távirati továbbítás.

London, március 6.

Az oroszok rövid pihenő után legközelebb folytatni fogják kaukázusi offenzívájukat. Trapezunt megtámadása után dél felé nyomulnak elő és a bagdadi vasuti vonal irányát veszik fel.

Japán segítség az oroszoknak.

Hága. Tokióból jelentik: A császár Oyama marsallt, Okuma miniszterelnököt, Ishii külügyminisztert és Yamaga főpecsetőt, a titkos tanács elnökét hosszas tanácskozáson fogadta. A jelek szerint a tanácskozáson Oroszországgal való szorosabb szövetségről volt szó.

Két millió veszteséget ismernek be az oroszok.

Krisztília. Érdekes adatokat sorol fel egy orosz statisztika az eddigi orosz veszteségekről. A statisztikai adatok természetesen nem a legmegbízhatóbbak, 1916. január 1-től decemberig 1,942,810 embert veszítettek. Ezek közül elesett 406,848, nehéz sebekbe belehalt 265,716, kórházakban meghalt 201,122, eltűnt 476,155, megsebesült 578,269. A zsidó vallásúak, akik Oroszország lakosságának 4 százalékát teszik, a veszteségek között 5.4 százalékkal szerepelnek. Ezek közül 7.8 százaléka meghalt, 4.5 százaléka pedig fogságba került. A háború kitörésétől egész 1916-ig 25,438 orosz tiszt veszett el, köztük 1775 ezredes és 277 tábornok.

Behívott orosz népfelkelők.

Zürich. A svájci lapok hírt kaptak Pétervárról, hogy cári rendelettel a Kaukázus- és az Amur-vidék kivételével az egész orosz birodalomban behívták az 1908—1916. évi korszályok második népfelkelő osztályát.

A pápa válasza a magyar püspököknek. Budapestről jelentik: A magyar római katolikus püspöki kar néhány hónap előtt konferenciát tartott, amelyről üdvözlő iratot intéztek a pápához a béke érdekében kifejtett munkásságáért. XV. Benedek pápa most így válaszolt a püspöki karnak:

— Kedvelt fiunknak, a római anyaszentegyház Szent Ózsebról nevezett áldozár-bibornokának, Csernoch János esztergomi érseknek és a tisztelendő testvéreknek, Magyarország érsekeinek és püspökeinek. Kedvelt fiunk és tisztelendő testvérek, üdvöt és apostoli áldást! Ti is fájlaljátok a háború rettenetességét és ígérték, hogy mindazt megiszivaltok, amit én, a Krisztus iránti szeretettől sarkaitva a háború szerencsétlenségének csökkentésére és enyhítésére tettünk és hogy Istenhez esedezve könnyörögni fogtok a mindannyiunk által hön óhajtott békéért. Leveletek és a méltóság, amelyet beidítotok, mindarról biztosít minket, amiket hön szeretett testvéreink buzgósgától óhajtvá várunk és amiket Mi hálás szívvel

fogadunk, h. soaló érzelmeikkel viszonsunk a mennyei javak zálogául egyrészt, a Mi jóakarataink bizonyosságául másrészt, úgy nektek mindnyájatoknak, kedvelt fiunk és tisztelendő testvérek, valamint nyájaitoknak, melyek felett

a ti gondoskodástok és buzgóságotok örökös, apostoli áldásunkat az Urban szeretettel adjuk. Kelt Rómában, Szent Péternél, az 1915. év december havának 12. napján, pápaságunk második esztendejében.

a polgármester urral személyesen tárgyalhatok akkor azt hiszem megértjük egymást. Mi rekompensációval is szolgálunk. Ha a város kívánja, aradi anyákat is elhelyezünk az otthonban, amely a legmodernebb szülészeti klinika nívóján áll, ha létesülni fog. Sajnos, hogy ez a tragikus családi esemény ilyen váratlanul megzavart, nem tudom, hogy mikor, mely napon jöhetek Aradra, de azt hiszem, hogy a hét folyamán tárgyalhatok még a polgármester urral.

— Talán azok a magas körök, amelyek ennek a gyönyörű mozgalomnak az éltetői, megvásárolják a várostól a Hallerschlossat — mondotta az újságíró.

— Erre választ nem adhatok — felelte diplomatikusan az úri hölgy, — mert ez már olyan fordulat, amelyről majd csak akkor gondolkozhatunk, ha a város vezetőinek véleményét ismerjük. Az eddigi levelezésből azt látom, hogy Arad város tanácsa nem zárkózott el a nemes cél szolgálatába bocsátani a Hallerschlossat.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Basel. A Basler Nachrichten jelenté Genuából: A pyrrheni tengeren ellenséges tengeralattiak tüntek fel.

Zürich. A Tagesanzeiger jelenti: Verdun körül a tüzgyűrű a német tüzérség előnyomulása következtében háromnegyed körre bővült ki. Ez a Verdun elvételével járó veszélyt súlyosítja. A német tüzérség tüzkörébe került a franciák egyetlen dél-nyugatra vezető vasutvonaluk, s ez a körülmény megmagyarázza a franciák újabb kétségbeesett ellentámadásait.

Zürich. A Starnberg svéd hajó kapitánya legénységével ideérkezett. A lyoni öbölben február 24-én a hajót a monarchia egy tengeralattija elsüllyesztette. A kapitány szerint ugyanekkor elsüllyesztették a Fasnet francia gőzöst is.

Marseille. Nikita Lyonból Bordeaux-ba küldette podgyaszát. Nikita Merignon várában fog lakni.

Angol újságírók kémkedtek Svájcban.

(Titkos utasítások a tudósítóknak.)

Ujirati tudósítás.

Zürich, március 6.

Az angol újságírók kémkedési pörének tárgyalásán megállapították, hogy az angol hadügyi hivatal utasította az angol lapok szerkesztőseit, hogy szólítsák fel valamennyi külföldi tudósítójukat, hogy küldjenek katonai titkokat az angol vezérkar-nak. Az egyik angol újságírónál irásos feljegyzéseket találtak, a melyekben tevilágoztatásokat kérnek Németországot érintő katonai kérdésekről.

A vádlottak között volt egy magyar származású újságíró, Weisz Jakab, a Tribune de Genève munkatársa, a ki összekötötte van az angol újságírókkal. Valamennyi vádlottat fölmentették, mert a hadosztály-bíróság úgy látta, hogy a vád nincs

Weitzer János gráci kastélyát az udvar kéri Arad városától.

(Pápay altábornagy leányának elmaradt vizitje. — A tragikus sürgöny.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 6.

Néhány hete, hogy Varjassy Lajos polgármester levelet kapott Grácból a városnak, mint a Weitzer-alapítvány tulajdonosának, ottani ügyvédjétől, Pannholzer dr.-tól, amelyben az elmondja, hogy Pápay Gizella, egy altábornagynak leánya kereste őt fel és a következőket adta elő:

— En aradi származású magyar nő vagyok és élénk figyelemmel kísérek mindent, ami szülővárosomban történik. Tudom, hogy a városnak Weitzer János hagyatékából származó ingatlana, a Grác melletti Hallerschloss most hadikórház. En Ausztriában igen magas összeköttetésekkel rendelkezem és megtudnám csinálni azt, hogy ez a kastély, ha Arad város becségyezik, igen nemes emberbaráti cél szolgálatába használtassék fel. Anyavédelmi intézetet akarok alapítani és erre a célra a város tulajdonát alkotó épület nagyszerűen megfelelne. Arra kérem az ügyvéd urat, hogy lépjen érintkezésbe Arad polgármesterével és tudakolja meg, milyen feltételek mellett volna hajlandó a város a kastélyt a humánus cél szolgálatába bocsátani.

A tanács foglalkozott Pannholzer dr. levelével és mint hogy a kastély egy része az oldalági örökösöké, azt válaszolták neki, hogy lépjen azokkal érintkezésbe és tudja meg, mi az ő álláspontjuk az ideával szemben. Az ügyvéd ezt meg is tette és arról értesítette újabb levelében a tanácsot, hogy az oldalági rokonok nem hajlandók a maguk kastély részét átengedni Pápay kisasszonynak. Ellenben, ha a város mecénás óhajt lenni, vegye meg tőlük a birtokrészt és aztán tehet vele, amit akar.

Szombaton tartott tanácsülésen mutatta be Angel István dr. Pannholzer dr.-nak ezt a levelét és a tanács megbízásából azt válaszolja rá, hogy a város sajnálja, de az örökösöktől most nem veheti meg a részüket és nem állhat Pápay kisasszony nemes szándékának szolgálatába.

Azonban még mielőtt megkaphatta volna Pannholzer dr. a tanács határozatát és az ügy a közigazgatás szürke sablonjában elintéződött volna, egy finom női lélek intuíciójától vezettetve megjelent Aradon Pápay Gizella kisasszony ömáltósága társalkodónje kíséretében. Varjassy Lajos polgármestert kereste aki azonban gyengélkedik és ma délután korábban távozott a hivatalából. A hölgyek ma délután érkeztek Budapest felől Aradra a személyvonattal és azonnal a városházára hajtottak. Alig, hogy felérték az emeletre, szállva jött a szálloda szolgálja és egy sürgönyt adott Pápay kisasszonynak. A társalkodónő bontotta fel a táviratot, amelyben azt adták tudtára a kisasszonynak, hogy *Stojanovits Iván báró országgyűlési képviselő, aki neki közeli rokona, ma délelőtt öngyilkos lett Budapesten. Az arisztokratikus megjelenésű hölgy arca falférségüvé vált. Nem tudta elnyomni, bármennyire iparkodott is — előtörő*

könyeit. A társalkodónő átkarolta, esittítani igyekezett és beakarta vezetni a közgyűlési terem előszobájába. Ennek az ajtaja azonban zárva volt és ezért a folyosón tartózkodó és a szomorú jelenetet részvétellel végig néző egy urtól megtudva, hogy a polgármester nincs hivatalában, meg tudakolták, mikor megy a vonat Temesvárra.

— Hét órakor — felelte ez.

— Akkor ma este hét órakor Temesvárra utazunk — szólt az urbölgő társalkodónőjéhez. Két-három napot ott töltök szegény, mélyen sujtott rokonaimnál és onnan jövünk vissza Aradra.

A két urinó ezután eltávozott a városházáról és visszatért a szállodában levő lakására.

Az Aradi Közlöny tudósítója megtudva, hogy az altábornagy leánya személyesen jött el Aradra, hogy a Hallerschloss átengedése céljából a polgármesterrel tárgyaljon, felkereste a kisasszonyt lakásán, ahol ez őt fogadta és a következő rendkívül érdekes részleteket tudta meg tőle.

— Bocsásson meg uram — mondotta Pápay kisasszony ömáltósága — de a most kapott sürgöny annyira lesújtott, hogy nem tudok érzelmeimen uralkodni. Azonban az a misszió, amelyben én járok, olyan, hogy még ebben a szomorú órában sem feledkezhetem meg róla és nem tagadhatom meg a tevilágoztatást, ha a sajtó érdeklődik az ügy iránt. En aradi vagyok, itt születtem, az atyám itt volt a Hadik huszároknál főhadnagy, a mikor a világra jöttem. Igen jól ismerjük az aradi előkelő családokat, egyik nagybátyám néhai József főhercegnek volt szárnysegédje és Ormos alispánokkal igen intim viszonyban voltak a mi családunk. Voltam többször Aradon, de csak egy-két órára, mert innen utazunk Kisjenőre, amikor a fenséges urék ott tartózkodtak. En Bécsben nevelkedtem és évtizedek óta udvari levegőben élve, sajnos, magyarul már nem igen tudok. Most Grácban lakom az édesatyámmal, aki pensióban van.

— A Hallerschloss felhasználása a „Mutterschutz” érdekében nem az én ideám. Neveket nem mondhatok még, de az uralkodóhoz igen közel álló magas személyiség...

— Talán a trónörökös felesége, Zita főhercegnő? — kérdezte a hírlapíró.

— Nevek még most mellékesek — folytatta Pápay kisasszony — áll a mozgalom élén és az ő választása volt az Arad város tulajdonát alkotó kastély, amely kevés átalakítással igen alkalmas lenne erre a rendkívül humanitárius célra. Főleg olyan szülönöket helyeznénk ott el, akiknek férje a harctéren van, vagy pedig elesett. Természetesen már néhány héttel a betegesedés előtt bevonulna hozzánk a támasztól megfosztott anya, aki menten minden gondtól egyedül fenséges hivatására készülne elő szakemberek felügyelete alatt. Ha

eléggé behozonyítva. Az angol katonai attasé jelen volt a tárgyaláson.

Bern. Mackintosh angol hírlapíró kémkedési ügyével kapcsolatban, egyik távirati ügynökség megállapítja, hogy az angol hadügyminiszterium az összes lapokat felkérte az összes külföldi tudósítók megbízására, hogy azok az angol vezérkarnak katonai híreket közöljenek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: Tisza Karola a Király színház primadonnájának vendég fellépte „Langyel vér”.

Szerda: Tisza Karola vendégfelléptével: „Bajos ismeretlen”.

Csütörtök: Tisza Karola vendég felléptével: „Szibill”.

Péntek: Földes Imre legújabb vigjáték újdonsága bemutató előadása „Grün Lili”.

Szombat: „Grün Lili”.

Az aradi társulat a konzorcium fenntartása mellett.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Arad, március 6.

Az Országos Színészegyesület nemrég tartott igazgatósági ülésében hosszasan foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy az ősszel kezdődő harmadik háborús szezonban milyen legyen a színházak sorsa. Több vidéki városban hangzott fel olyan kívánság, hogy a társulatok vezetését vegyék át a színházvezetők; a színházi ügyekkel ismerősek és az érdekeltek leginkább a konzorcium fenntartása mellett voltak; a legutóbbi időben pedig egy harmadik rendszer is szóba került: a tagok a fellépti díjas szerződésére. Ez utóbbi esetben az igazgatók évi néhány száz korona fix fizetéssel szerződtek volna ősztől kezdve tagjaikat és minden fellépésért külön bizonyos, nem nagy napidíjat fizettek volna.

A színész-egyesület, hogy tájékoztassa magát a színészek hangulatáról, kérdést intézett a vidéki színházvezetőkhez, sürgős válaszukat kérve, hogy milyen rendszert tartanak legalkalmasabbnak. Az aradi színház tagjait ma hívták össze társulati gyűlésre ebben a kérdésben. A társulati gyűlésen az a vélemény jutott kifejezésre, hogy mindaddig, amíg a háborús viszonyok tartanak, a konzorcium fenntartása a legelőnyösebb. Ha jól megy a színház: a tagok együtt és egyformán látják hasznát; ha csökken a bevétel: együttesen viselik el a nehezebb napokat, azonban semmi esetre se kerülnek abba a helyzetbe, hogy redukált gázsival legyenek kénytelenek szerződniek a háború alatt, aminek esetleg a háború után is lenne kihatása a szerződésekre.

A társulati gyűlés végül egyhangúlag úgy döntött, hogy a színészegyesületet értesítik arról, hogy az aradi színház tagjai az ősszel kezdődő harmadik háborús szezonban is konzorciumban akarnak játszani. Ez a határozat természetesen nem érinti azt a kijelentést, amelyet Szendrey Mihály színházvezető Arad törvényhatósági bizottságának felhívására tett.

Doctor Imhoti.

(Erdős drama hat részben. Bemutatja az Urania színház.)

Egy nem mindennapi művészi esemény színhelye lesz ma este az Urania színház, mely a budapesti Moszkóképtthonnal egy időben mutatja be az évadnak kétségtelenül legérdekesebb és legértékesebb filmét. Egy olyan

képről van itt szó, amely messzi túlhaladja a mindennapi mértékét, meghaladja azt a várakozást, amellyel a mozikközönség a mostani tökéletes technika mellett egyes képeket fogad. Egy olyan alakítás ez, mely drámai erejével, tartalmával, izgalmas cselekményével az emberek szívéhez szól, amely nem vad szenvedélyek lázongásában, hanem inkább a legszebb emberi vonásoknak csillogtatásában találja azt a vonzerőt, melylyel a nézőt megkapja és lebilincseli. Egy mélyen gondolkodó írónak szenzációs munkája ez, mely a szerelemnek minden felett diadalmaskodó erejének, a fiatalok jogának és az érzékiség parancsszavának összeütközését vette témául. Ime, Imhoff tanár deresedő tejjel, élete nyárvégi éveiben feleségül veszi a husz éves Annát, aki a tavaszi virág minden szépségével pompázik. De a vér, a természet törvényei áldozatot követelnek s az áldozatot az erkölcsi örvény szélére juttatja az asszony, mely azonban nem nyeli el áldozatát, hanem harmonikus szépségben oldja meg a problémát.

Hosszas elmélkedés, nagy lélektani munka és a szívek legrejtettebb érzéseit megérintő elme kellett ahhoz, hogy ezt a drámai cselekményt valaki művészi ízléssel felépíthesse és ilyen megrázó drámai erővel és művészi tökéletességgel filmre hozza. Minden jelenetben izgalmasan érdekes drámának „azonban két nagy jelenete” van, melynél nagyszerűbbet a világ-irodalomban hiába keresünk és amelyet a drámai színjátszás eddig még nem produkált. Az egyik az, amikor a tanár megtudja, hogy felesége megcsalja és üveges szemekkel bámulva maga elé, nem hallja betegének hívó könyörgését, nem ismeri meg az embereket, az orvos kötelességérzése egy pillanatra elhal benne. A másik grandiozus jelenet az, melyben egy másik öreg tudós, az orvos-tanár barátja, akinek életét megörölte a munka s az öreg napjaiban a szegényeknek szentelt életét, karosszékében haldoklik és a nyitott ajtón csendesen és némán surranak be, mint az árnyékok a nyomorultak, akik a haldokló élete volt.

Ezt a két jelenetet Kaiser Titz, a berlini Lessing Theater nagyíró művésze és Emil Rameau játsszák meg, olyan tökéletesen és olyan nagyszerűen, hogy mindenhol, ahol a képet bemutatták, percenként zúgott a taps és a mozikközönség a legelőkelőbb drámai színházban képezte magát. A két művész játékát kiegészítette Lotte Neumann, aki a fiatalok üdösségével és kedvességével, bájos közvetlenségével nagyban hozzájárul a sikerhez. A téma, a rendezés, a színjátszás és a művészet egyesül ebben a képben és aki ezt a filmet látni fogja, az megérti a öregedő férfiak szerelmi lázongását, megérti a fiatalok szerelmi tévelygéseit és egy nagy életigazság telmemelő lélektani hatásával fog távozni onnan, ahol ez este csakis kristálytisza művészetet talált.

* Vak művészek hangversenye. A kulturpalota nagytermében vasárnap este szép számú érdeklődő közönség jelent meg, hogy végighallgatva két vak művész előadását, hozzájáruljon a vakok aradi otthonának megteremtéséhez. A háborúban megvakult katonákról való gondoskodás minden szívet megindító ügye friss érdeklődést ébresztett a vakok iránt. A hangverseny megható és szívhez szóló volt. Az a törekvés, ambíció, szeretet, amellyel a vak Lumpe Gizella és Horváth Atilla igyekeztek hasznára lenni a szemük világát vesztett emberek nagy és összetartásra utalt seregének, kellett, hogy könyekig megindítson. A közönség a nemes ügy szolgálatában érezte magát hálásan, megérintően és elfogódottan fogadta a két vak művészt és éneküket, szongorajátékokukat melegen megtapsolta.

* A kamarazene-est jövedelme. A február 26-iki második titharmonikus kamarazene-estély jövedelmét 1200 korona 50 fillért a 38. gyalogezred rokkant-alapját kezelő ezredparancsnokságnak szolgáltatta be a Fúfharmonia Egyesület. Az estélyen telűlfizettek: Butty-

kayné Kosáry Emma 100 koronát, Bánhidya Antal báró 80, Rozsnyay nővérek és Magyar Sámuel dr. 10-10 koronát, Szántay Lajos 2 koronát.

* Két új név az aradi színházon. A hétköznapi szürkeségből két új név és a hozzájuk fűződő érdeklődés emelte ki a tegnapi estét előadást. Engel K. Sári és Hevesi Miklós léptek fel az aradi színházon. A sárga lilium minden esetre alkalmas darab tehetséges színészek bemutatkozására. Vezető szerepe annyira parádés szerep, hogy szinte „magától játszik.” Akiben tehát egy kis színészvér, rutin és intelligencia van, ezekben a szerepekben természetesen állhat meg az egyszerű publikum előtt.

Engel K. Sárika most játszott először színházon. Mint működő — így mondják — az ismerősök szűk körében többször kíséreltetett színészi játékkal, de a nagy közönség előtt való vizsgálatra most jelentkezett. Jó színházi alak, megnyerő arc, beszédes szemek: ez volt az első impresszió. Pár perc múlva megelégedéssel láttuk, hogy a színházon otthonosan mozog, az obligát lámpaláz legkisebb jele nélkül. Mozdulataiban a természetességre valló törekvés nemes vonalait láttuk, meglepett a kézzel való játék biztossága s az arajáték fölött való uralkodás. Hangja alt-zinestetű, kellemes, hajlékony modulációkra alkalmas. Szövegkiejtése magyaros s kis nyelvhibájától eltekintve, tiszta és érthető. Szóval egy jó iskola még s nem tudom nem lehetünk-e rövid idő múlva: ismét elindult valaki Aradról, a művészet széles országútján, egy szebb élet felé...

Hevesi Miklós a nagyherceg alakjában jó színészi kvalitásokról tett tanúbizonyságot. Bár még neki is sokat kell tanulnia, hogy nagy színházakban nagy szerepekben igazán kifogástalan alakítást nyújtson, nem adjuk fel a reményt, hogy róla egy neki alkalmasabb szerepben, még szebb dolgokat írhatunk. Öltözködésére is több gondot kell fordítani, noha ez a jelen esetben talán nem is az ő hibája volt...

Z. A.

* A színház hírei. Tisza Karola a Király színház ünnepeit primadonnája, kedden kezdi meg három estére tervezett vendégjátékát, a *Langyelvér* operett, *Heléna* szerepében. Szerdán a *Bajos ismeretlen* operett és csütörtökön a *Szibill* címszerepét játssza. Tisza Karola kiváló művészete a legfényesebb bizonyíték mellett, hogy a fővárosi közönségnek dédelgetett kedvence, akit minden megjelenése alkalmával lelkesülten ünnepelnek és dacára, hogy az aradi közönség csak a fővárosi kritikákból ismeri, mégis mint kedves ösméretet fogjuk köszönteni. Grün Lili Földes Imre legújabb vigjátéka lesz a színház legközelebbi premierje. A próbák naponta folynak az újdonságból, melynek előreláthatólag Aradon is meglesz a kívánt sikere, melyet biztosit a kitűnő, elsőrangú szereposztás. A címszerepét Borosnyai Károly játssza, a többi szereplők Benkőné, Rozsnyói J., Varnai, Szendrei, Delli, Polgar stb. *Itjusági és nepies előadás* szombaton, tolyó hó 11-én lesz a legközelebbi *Itjusági és nepies előadás*, ez alkalommal dr. Farkas Imre postikus diák operettje. Az igitó diákok kerül színpadra a főszerepekben Járás S., Barics, Győző, Delli, Varnai, Hadvégi, Polgar S. stb. Jegyek előre várhatóak a színházi pénztárnál.

* A Solymosi képvásár bezárása. A Solymosi-féle képvásár, mely a legismertebb magyar festőművészek több, mint 300 képét tartalmazza, e hó 15-én okvetlenül zárul. A kiolósón akar állandó műbecsével bíró, eredeti képekhez jutni, használja fel a rendelkezésre álló rövid időt a vásárlásra.

* Kiváló újdonságok Kerpel kölcsönkönyvtárában és zeneműközlönyében, 1916.

Románia 1917-be nyuló háborúra számít.

— Hangulatváltozás a központi hatalmak javára. — A Carp—Marghiloman-blokk. —

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, március 6.

Marghiloman majdnem mindennapos vendége a bukaresti német követségnek és Romániában komolyan beszélnek egy-egy Carp—Majorescu—Marghiloman-kabinetéről, mint Romániának a központi hatalmak oldalán való közeli beavatkozásáról.

Amíg azonban eddig fejlődtek a dolgok, Románia olyan átalakuláson ment keresztül, a melyet már csak azért is érdemes nagy körvonalakban vázolni, mert a világháború történelmének egyik legérdekesebb fejezete az lesz, amelyben a történésírók Románia megatartását és annak okait fogják boncolgatni — ha már a megatartás minden politikai, diplomáciai és katonai kulisszatitkát leplezetlenül feltárták. Egy volt román miniszterhez, egyébként ma is oroszofil szenátorhoz nagyon közelálló forrásból érdekes információk, amelyek bizonyos mértékig megvilágítják Románia politikáját.

Három nagy csalódás érte Romániát a világháborúban. Az első, hogy az orosz „gőzhenger” nem tudta a központi hatalmakat legyőzni, sőt nagy vereséget szenvedett. Nemcsak oroszok, de németbarátok is azt a feltevést vallották a háború kezdetén, hogy Románia nem fordulhat Oroszország ellen, mert ha az orosz birodalmat ellenségévé teszi, még az se nyitna számára megfelelő védelmet, ha a központi hatalmakkal a legszorosabb szövetségi viszonyba kerülne.

Második nagy csalódásuk volt az a csufos kudarc, amelyet az entente a Dardanelláknál szenvedett, (a török tengerszoros elérése feltétlenül számítottak) a harmadik pedig, hogy a központi hatalmak oly aránylag rövid időn belül gázoltak végig Szerbián és Montenegrón. Ekkor egészen kétségbeesett volt a hangulat Bukarestben. Sokat reméltek az Albánián át ígérkező olasz segítségtől is és bár tisztában voltak ennek a nagy nehézségeivel, mégis bíztak benne, mert tudták, hogy a szerbek utakat csináltak maguknak az Adria partjaihoz...

Kétségtelen, hogy a mi sikereink bizonyos hangulatváltozást idéztek elő Romániában. De ebben nagy része van annak is, hogy Románia kénytelen volt a katonaságát összpontosítani és ez a katonai koncentráció elvonta a munkásokat az ország egyetlen eltető elemétől: a mezőgazdaságtól. Emiatt a föld nagyrésze parlagon hever és leginkább csak a nagybirtokosok uradalmi vannak megművelve. Ez is egyik okozója az ország rossz gazdasági helyzetének és a nép folyamatos elszegényedésének. Ez az elerőtlenedési folyamat persze nem mai keletű, a majdnem jobbágyorsban élő román paraszt azelőtt is nyögte a rendszert, a melyre belebéklyózták, de a folyamatos háborús készülődés és az izoláltság, amely Románia lakosság politikájára folytan került, rettenetesen érezteti a népre is, az ország gazdasági helyzetére is a hatását és a Gogák ígért földjének lakói ma nyomorultabbak, mint valaha.

A néphangulat tehát tula donképpen nem akar háborút, mert attól semmi jót sem vár, de lassanként megértett az a tudás, hogy jobb, ha Románia beavatkozik a nagy küzdelembe,

mintha tétlenül pusztulna el. De arra már semmiesetre se gondolnak, hogy ellenünk forduljanak.

Románia nincs felkészülve a háborúra, azt pedig tudja, hogy az entente-től e tekintetben nem várhat semmit. Attól meg egyenesen visszarettennek, hogy két diadalmas hadsereg ellen, — Bukovina, Erdély és Bulgária határán — küzdjenek. A háborúba való beavatkozás szempontjából tehát a romániai hangulat határozottan kedvez a központi hatalmaknak és így a Carp—Marghiloman-agitáció, amely a mellettünk való beavatkozást követeli, ma már kedvezőbb és szélesebb talajra talál...

Marghiloman az egyik legerősebb támasza a romániai germanofil politikának. Lapjában, a „La Politique”-ban Románia gazdasági kérdéseit tárgyalva, elmondván azt követelte, hogy Románia mindent adjon a központi hatalmaknak, amije csak van. Igaz, hogy emögött belpolitikai háttér is lappangott, mert Marghiloman híveinek zöme az agráriusok közül kerül ki és így a gabona eladásával azokat kívánta megerősíteni. Ez sikerült is neki, a határaink felé irányuló gabonakivitel főként az ő agitációjának az eredménye. Tagadhatatlan, hogy a románok ezért hálásak is neki, mert hiszen most szabadabban lélegeznek. Lidérenyomásként nehezedett a románokra az országukban felhalmozódott sok gabona. Termésüknek mintegy harmada kellett nekik a saját szükségletük fedezésére, a többi felesleg volt. Most már nagyban folyik a szállítás, egyedül Bukarestben a központi hatalmak ezer hivatalnokára végzi a nagy munkát az osztrák-magyar házbán.

Es mégis, Marghiloman, minden németbarátság mellett, tulajdonképpen — frankofil. Ahogy Take Jonescu London levegőjéből táplálkozott, úgy ő Párisban végezte a politikai iskolát. Mikor a franciák nagyon szorongatott helyzetben voltak, sokat írt a német-francia megegyezés szükségességéről és azt fejtegette, hogy Románia szempontjából is mennyire racionális volna, ha Franciaország és a német birodalom különbekét kötnének. Mondják, hogy diplomáciai és politikai összekötéseit is megmozgatta egy ilyen békekötés érdekében.

Es még valamit: Romániában arra számítanak, hogy a háború még soká el fog tartani. Romániában meg vannak győződve, hogy a háború még 1917-be is belenyulik. Egyes körök tehát úgy gondolkoznak, hogy Románia még ráér és állásfoglalásával tovább is várhat, a legtöbb számottevő román politikus azonban azt tartja, hogy Romániának most már rövidesen, a legközelebbi hetekben nyilatkoznia kell...

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az irás-cell közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénz-küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összegeket mi célból küldötték.

A peres Barkassy-vagyon

(Magyar huszárhadnagy és német színesznő házassága. — Az aradi törvényeszek ítélete.)

Az Aradi Közlöny tudósításából.

Arad, március 6

Többször megemlékezett már az Aradi Közlöny arról a peréről, amelyet Barkassy Kálmán aradmegyei földbirtokos tartalékos huszárhadnagy özvegye, egy német vállalkozó leánya indított tartásdíj iránt Barkassy édes anyja, özvegy idősebb Barkassy Kálmánné ellen. Az érdekes ügyben ma hozott ítéletet az aradi törvényeszek polgári tanácsa, helyet adva a leperes keresetének.

Barkassy Kálmán még béke időben Berlinben megismerkedett egy gyönyörű szép szőke német leánnyal, Hermann Ellyvel, egy danzigi műépítész leányával, aki a német fővárosban opera-énekesnőnek képezte ki magát. Barkassy beleszeretett a szép német leányba olyannyira, hogy amikor 1914. júliusában elrendelték a mozgósítást s Barkassynak, aki a 3. honvédbuszárezred tartalékos hadnagya volt, be kellett vonulnia, sürgönyözött Hermann Ellynek, akivel 1914. augusztus első napjaiban Nagyváradon találkoztak.

Barkassy és a leány Nagyváradon polgármesteri dispenczióval a legnagyobb titokban megesküdték. Házasságkötésüknél Rimier Károly polgármester és Elemér Ferenc katonai ügyi tanácsnok voltak a tanúk. Néhány nappal később Barkassy a harctérre indult s a fiatal pár nem is találkozott többet. Barkassy az északi harctéren súlyosan megbetegedett s 1915. január huszadikán Budapesten egyik hadikórházban tituszban meghalt.

Barkassy végrendeletében egész vagyonának, aradmegyei földbirtokának és értékpapirjainak általános örökösévé nejt, Hermann Ellyt nevezte meg, miután azonban a vagyont édes anyja, özvegy Barkassy Kálmánné haszonélvezte, akitől ő is csak apanaszt kapott, a vagyon birtokába özvegye csak anyja elhalálása után léphet. Herman Elly a végrendelet alapján tartásdíjat kért anyósától, aki azonban a tartásdíj fizetését megtagadta. Megyekezdési tárgyalások indultak meg, amelynek során özvegy Barkassyné végkielégítésül mintegy 40,000 koronát ígért Hermann Ellynek, de miután az általa örökölt vagyon becseréltéke körülbelül 800,000 korona volt, az özvegy ezt az ajánlatot nem fogadta el, hanem Elvics Elek dr. nagyváradai ügyvéd útján tartásdíj és járulékaik iránt pert indított.

A per során először is a vagyont kellett leltározni, azonban már ez sem ment simán. A leltározásnak özvegy Barkassyné ugyanis ellenszegült és csak osztrák asszisztenciával lehetett az aktust megejteni. A bíróság, miután az kétséget sem szenvedett, hogy Barkassy Hermann Ellyt elvette s miután a végrendelet ellen sem merülhetett fel kifogás, csupán a vagyon értékére nézve rendelt el bizonyítást. Bing Hugó szakértő véleménye alapján a bíróság a Barkassy vagyon évi jövedelmét, az ingatlanokét és az értékpapirokét összesítve mintegy 45,000 koronára értékelte, ez a jövedelem azonban egytörte arányban osztott meg Barkassy Kálmán, özvegy édes anyja, továbbá három nővére között.

A bíróság ma délelőtt Popa György dr. referenciája alapján hozott ítéletet; özvegy Barkassynét tartásdíj, fizetésére kötelezte az ítélet a tartásdíjat pedig a megejtett vagyonbecslés alapján — miután az özvegy a magyar állam-

től is évi 1100 korona nyugdíjat élvez — évi 3600 koronában állapította meg, kötelezte továbbá az alperest mintegy kétezer korona per-költség fizetésére.

Adrágaság oka.

(Pikler J. Gyula dr. előadása az aradi városházán. — Varjassy polgármester Arad kísérleteiről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 6

Igen előkelő, nagy közönség jelenlétében tartotta meg tegnap délután előadását az aradi városháza dísztermében Pikler J. Gyula dr. az országos statisztikai hivatal aligazgatója, a kit tudvalévolg az Őszetartás aradi szabadkőműves páholy hívott meg Aradra. Az előadás előtt Halász Jenő Acsev. felügyelő üdvözölte a szép közönséget; a nagy érdeklődés azt mutatja, hogy Arad közönsége rokonszenvenvel kíséri a szabadkőműves páholy működését.

Pikler dr. azzal kezdte előadását, hogy a most érvényben lévő adók a közpénztárak érdekében vannak, az az adó azonban, amelyet előadó sürget, a polgárság érdekében volna felállítandó.

— Nálunk ugyanis — mondta — csak a jövedelem után vetik ki az adót, holott az igazságtalanság, mert ezzel tápot adunk a telekspekulációnak. Németországban és részben már Angliában is az ingatlanokat értékük, forgalmi árak után adóztatják meg. Ezzel az adóval elősegítjük a termelés fokozását. Ha ugyanis a parlagon heverő földre adót vetünk ki, a nem engedjük adózatlanul maradni, akkor a tulajdonos igyekezeni fog az ingatlanából minél többet kitermelni, hogy az adót fizetni tudja. Ez az adó nem hagyja nyugodni a birtokot, míg ellenben az adózatlan föld tulajdonosa kényelmesen élhet, és így igen jelentékeny töke véss el a nemzetgazdaság számára.

— De nemcsak a termőföldekkel, hanem a városi ingatlanokkal is ugyanígy kell tenni. Ha nem engedjük adózatlanul a városi telket, akkor vége lesz a telekspekulációnak, mert a telektulajdonos igyekszik vagy tulajdani a ház helyen, vagy pedig beépíti azt. Ha új épületek keletkeznek, akkor alacsonyabb lesz a házár, a boltár és az építkezés folytán megnövekedik a munkaalkalom, tehát emelkedik a munkabér. Ha nálunk valamely új adóról hall a közönség, mindenki azt nézi, hogy őt egyénileg mennyiben érinti az adó és akkor azt mondja: eh, hiszen ez engem csak pár koronával sujt évenként, nem érdemes vele foglalkozni, pedig az adóknak követelt hatását kell figyelni, mert a rossz adók eredményezik a drágaságot. Nálunk folyton emelik a jövedelmi és fogyasztási adót és ennek következtében minden szükségleti cikk megdrágul. Ha ellenben nem a jövedelmet, de a telek értékét adóznak meg, akkor a megélhetésünk könnyebb lenne. Németország 1100 községében áttértek már erre az értékadóra és ezekben a városokban, községekben gyorsan leszaladt a pótladó, olcsóbb lett az élet. Szomorú példát látjuk Aradon és Budapesten annak, hogy a mai adózási rendszer milyen eredményeket termel. A főváros és Arad környékének egy része parlagon hever, pedig a kertgazdaság számára kitűnő földek ezek. Ha a föld értékét adóztatnánk meg, akkor a tulajdonosok majd rátérnének a kertgazdaságra.

Tartalmas és élvezetes előadását azzal végezte, hogy a polgárság terheit könnyítő ilyen

barotérről hazajönnék, nem szabad őket a nyomornak kitenni, nehogy olyan torradalmi jelenetek legyenek az utcákon, mint 1871-ben Németországban, a mikor a harotérről hazajött hősök lázongását sortűzzel kellett elnyomni.

A közönség percekig tartó tapsal honorálta Pikler dr. előadását. Varjassy Lajos polgármester az előadás után kijelentette, hogy hamarosan elrendeli Aradon az ingatlanok értékének megállapítását és a próbaadó kivételét, s ebből igyekszik megállapítani, hogy az újadó mennyire eszékkenlé a pótladót.

A rendőrfelügyelő kardja

(A detektív levágott ujját. — Megtekezett duhaj katona.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 6

Tegnap este a Gambrius vendéglőben az aradi háziereg egyik közkatona nagyhangosan mulatott. Nem maradt a helyiségben egy társaság sem, melybe a garázda katona be nem kötött volna. Nagy és véres verekedésé fajult volna a duhaj legény mulatsága, de a rendőrség egyik tisztviselője idejkorán a helyiségbe érkezve, átlátta a veszedelmes helyzetet, a katona megfékezésére sietett. A dolog azonban nem ment valami simán a szükségessé vált, hogy a rendőrtisztviselő kardját használja. Nagynehezen, két kisebb sérülés árán sikerült a nagyobb verekedésnek elejét venni és a katonát is megfékezni, akit aztán a katonai őrárnak adtak ki.

Tegnap este tíz óra tájban a Gambrius vendéglőben öt szabadságot tengerész mulatott. A tengerészek békésen, jóízűen elbeszélgettek, a mellettük lévő asztalnál a 38. gyalogezred egyik katonája, Franyó András többszörösen büntetett napszámos azonban minduntalan tett egy-egy gunyos megjegyzést asztala körül levő szomszédjaira. Így került sor a matrózok társaságára is, ezek azonban egy ideig mit sem törődtek a kötekedő legénnyel, aki est látva, most már hangosabban molesztálta a tengerészeket. Végre az egyik tengerész oda szól neki, hogy maradjon nyugton, mert ha velük kikezd, darabokra tépik. Franyó erre felugrott asztalától s odaszaladt a tengerészhez, hogy felelősségre vonja a kijelentésért.

Ebben az időben érkezett a vendéglőbe Petkovics Béla rendőrfelügyelő, aki szolgálatot teljesített. Petkovics Noé detektívvel lépett a terembe. Rögtön látta, hogy a szóváltásból hamarosan verekedés lesz. A helyzet az egyszerű verekedésnél sokkalta súlyosabbnak látszott, mert a vendéglőben Franyónak igen sok bajtársa mulatott, akik, ha a tengerészekkel komolyabb összetűzésre került volna a sor, esetleg barátjuk segítségére siettek volna. Amugy is elérkezett a vendéglő zárójának ideje, a rendőrfelügyelő intézkedett, hogy a természet ki és a vendéglő helyiségeit zárják be. Franyó András és a tengerész között ekkor már a szóváltás annyira elfajult, hogy a duhajkodó katona széket ragadott és így akarta bizonyítani igazát. Az elenfeleket azonban szétválasztották és Petkovics megbízta Noé detektívvel, hogy a katonával menjen ki az udvarra és tartsa ott addig, míg a mulató társaságok s így a matrózok is el nem távoznak. Franyó szó nélkül követte a detektívvel, de alig értek az udvarra, az ismeretlen katona hátulról megragadta Noét, a földre taparta, fojtogatni kezdte s hangosan kiáltott:

— Innen élve nem kerülök ki, most megdöglesz!

A detektív segítségért kiáltott és Petkovics a kiáltásokra az udvarra szaladt. Franyót nagynehezen sikerült megfékezni, de ekkora odaért a katona egyik bajtársa, egy tisztiszolga, aki Franyóval együtt a rendőrtisztnek és a detektívnek támadt. Franyó kivette bajonettjét és azzal megütötte a detektívet, aki le akarta lozni. A rendőrfelügyelő erre kirántotta a kardját és annak lapjával végig vágott a katonán, aki ezután barátjával társának indult. A rendőrtiszt és a detektív támadójuk után szaladtak, akiket a Forray utca sarkán utól is értek. Itt a két katona hirtelen megtordult és ismét földözökre vetették magukat. A jelenetet nagy csoport nézte végig, akik között igen sokan voltak Franyó bajtársai. A katonák még jobban uszították a két dulakodó katonát és attól lehetett tartani, hogy ezeknek majd többen lesznek segítségükre. A veszedelmes helyzetben, mikor már a nézők csoportjából több katona közeledett a rendőrtiszt felé, Petkovics hirtelen előrántotta kardját és azzal Franyó fejére sujtott. A kard láttára az előbb veszedelmesen közeledő katonák távolmaradtak a dulakodóktól és a tisztiszolga is hirtelen ugrással a nézők közé keveredett és elillant. Ekkor értek vissza a tengerészek is, akik a vérrel előntött Franyó Andrást lefogták és a rendőrtiszttel a rendőrségre kísérték.

Franyó sebt, mely nyolc napon belül gyógyul, Hecht Arnold tiszteletbeli főorvos beköltözte. Azonban a verekedésnek egy súlyosabb sebesültje is lett. Amikor a rendőrtiszt kardjával másodszor a katonára vágott, a kard Franyó András fejéről leeszva a mellette álló Noé detektív kezéhez ért és az éles penge a detektív jobbkeze kisujjának utolsó porcát levágta. Hecht dr. Noé sebt, amely tisztára szerencsétlen véletlenségből származott, beköltötte.

A rendőrtiszt ezután telefonon értesítette a katonai parancsnokságot, mely készletet küldött ki a megfékezett katonáért. A rendőrségi bünyői osztálya Beretz Ferenc kapitány vezetése mellett ma nyomozott az ügyben, hogy többek között megállapítsa a kardhasználat jogosságát. Amint a vizsgálatból eddig megállapítható, Petkovics felügyelő teljesen korrektül járt el a garázda legény megfékezésében és a kardját nemcsak joga, hanem kötelessége is volt igénybe venni.

Kitüntetett állomásemlőjáró. Akirály Polgár Rezső csernahévi állomásvasuti állomásemlőjárónak a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta. Polgár Rezső a kitüntetést azzal érdemelte ki, hogy a mozgósítás óta a háborús forgalom által sendkívül felszaporodott hivatalos teendőinek lelkiismeretes, egész energiáját megkivánó, odaadó elintézése folytán, másrészt pedig — lévén Csernahévi hosszú időn át végállomás — a hadviselés érdekében semmi veszélytől vissza nem riadó, önteláldozó tevékenységével a mértékadó körök teljes elismerését vívta ki.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 154
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 361
Nyomda	— — — — 141

Négyezer holdas aradmegyei állami birtok parcellázása.

— Uj vasut Aradmegyében. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 6

Szociális szempontból rendkívüli jelentőségű eseményről számolhatunk be. Egy nagy kincstári birtok parcellázása küszöbön van s ezzel sok száz aradmegyei kis paraszt ember jut földhöz. Olyanok is kapnak tehát ingatlanokat, akik eddig csak eselédként szolgáltak. Valószínű, hogy a háboru után számos olyan parasztgazda jön vissza Amerikából Aradmegyébe, akik föld hiányában hagyták el falujukat.

Mint emlékeztetés, mintegy hat esztendővel ezelőtt az ország sajtója sokat foglalkozott a Szemlak határában lévő négyezer holdas közalapítványi (kincstári) birtok sorsával. Az ingatlan akkor a következők birták bérben az államtól: Vörös Henrik, ifjabb Eliás Adolf, Istvánffy Béla, Szemző Soma és Társai, Friedman Gyula. Az illetékes faktorokat annak idején támadások érték azért, hogy nem parcelláztatta a kitűnő földet, holott Szemlak környékéről mind erősebb volt a kivándorlási áramlat. A bérlők szerződése most járt le és a birtok körül elterülő községek lakói örömmel értesültek róla, hogy a kincstár nem újítja meg a szerződést, hanem kisebb részben parcelláztatja.

A kultuszminiszterium, amelynek kebelében a közalapítványi igazgató-

ság működik, megbízta a Temesvári Parcellázó Bankot, hogy bonyolítsa le ezt a munkát. Kraushar Károly, az intézet igazgatója az elmúlt hetekben végigjárta Szemlak, Németpereg, O-és Magyarpécska községeket s kihirdette, hogy öttől-negyven holdig lehet bérelni egy-egy gazdának, holdankint 55 korona bérösszeg ellenében. *A bérlet tizenket évre szól.*

Értesülésünk szerint a négyezer holdas ingatlan már lejegyezték a kisgazdák és tudomásunk szerint készpénz nem volt szükséges a bérlet lekötéséhez. Ugy tudjuk, hogy a pécskai járás lakosságának eme régi vágya Herczeg Ferenc országgyűlési képviselő hathatós támogatása révén teljesült. Herczeg a magyarpécskai kerület képviselője és sokat fáradozik az ottani szociális törekvések sikere érdekében.

Minden jel arra mutat, hogy a hatalmas ingatlanon nemsokára lüktető gazdasági élet fejlődik ki. A fellendülés legfőbb tényezője, a vasút, szintén nem fog hiányozni, mert Magyarpécskától Szemlakig vasutat építenek részvénytársasági alapon. Értesülésünk szerint a kis vasút előmunkálataira a Szemlaki Gazdasági Takarékpénztár már meg is kapta a concessziót.

Közvetlenül Verdun erődvénél állnak a németek.

— Douaumont falu jelentősége. — A francia visszafoglalási kísérletek. —

— Távirati tudósítás. —

Berlin-Páris, március 6.

A német főhadiszállásról jelentik: A franciák hatalmas erőfeszítéseket fejtenek ki a douaumonti magaslat visszafoglalására, melynek fontossága lényegesen megnövekedett. A franciák újabb csapatokat vonnak a frontra, de visszafoglalási kísérleteiket nagy veszteségükkel visszautasítottuk. **A németek makacsul tartják elhagyott pozícióikat.** A franciák összes rendelkezésükre álló tüzérségüket felhasználják és saját erődítési műveik elpusztításán dolgoznak, hogy a német csapatok ottartózkodását lehetlenné tegyék. Legutóbbi rohamaik azonban semmit sem változtattak a helyzeten. **A németek ugyiszólván mindenütt a vár fokáig nyomultak előre és közvetlenül a francia vonal előtt az erődvő ágyúinak tüzelésében állanak.** Az ilyen helyzet terjedelmes új munkálatokat követel.

Douaumont falu erődítése.

Berlin. Douaumont falu elhódításának jelentőségéről a Norddeutscher

Allgemeine Zeitung tudósítója a nagy főhadiszállásról ezeket jelenti: Douaumont falvának elhódítása a franciakra nézve saját hivatalos jelentéseik alapján sokkal nagyobb csapás volt, mint Douaumont erődjének elvesztése. A talu a becső erődítmények köze tartozott, a melyeket a háboru folyamán a legnagyobb erőfeszítéssel építhettek ki közvetlenül Verdun körüli védőgyűrűvé. Az erős állás elhódítása azt bizonyítja, hogy a legmodernebbül megerősített varak sem képesek ellenállani a nehéz német ütegeknek. A vargyűrű előtt vont védőzóna egyik előreugró erődítménye Brabant és azzá lett Doumont falva is, de ez utóbbi sokkal hatalmasabb volt amannál, mert a legközelebbi tekvő erődökből nehéz ágyúkat vittek ide és erősen beépítettek azokat. Betonozott tedezékek építettek nagy csapatok számára és a betonfedezékeket villamos árammal telített drótfedezékek tömkelegének egész koszorújával kerítették be. A megerősített terepet köröskörül meg robbano aknakkal is tele tüzdeltek. Az akadályok

leküzdése után a rohamozó német csapatok meg erős francia csapatoszlopokkal vívtak harcot, melyek az erőd védelmére már későn érkeztek.

Francia hazugságok a verduni harcokról.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A francia hadvezetőség a német hivatalos jelentéseket nem engedi közölni a francia lapokban, hanem félhivatalos jelentésekkel igyekszik a francia közönséget és a semlegeseket félrevezetni. Így negyediken Lyonból azt jelentették, hogy Verdunnél a németek alig négyszáz méternyi tért nyerhettek, ellenben ők maguk beismerik, hogy hetvenötezer főnyi veszteséget szenvedtek. A Matin leírja, hogy a németek borzalmas tüzérségi előkészítésük dacára számos rohamukkal semmi lényeges eredményt nem értek el, mert a franciák állásaikat megtartották, míg a támadó németek borzalmas veszteségeket szenvedtek. A douaumonti magaslatok hőmezőin — írja a Matin — eltelezteiket kaszabolták le a franciák. A német holttestek sűrűn belepik a hőmezőt, néhol egymásra torlódva álló helyzetben alkotnak borzasztó falanxot. A leírás meghaladja az eddigi francia hazugságok mértékét. Harmadikán a franciákat véresen visszaverték a németek és ezernél több sebesületlen foglyot ejtettek. A francia rohamok közben a németek állásaikból nem mozdultak ki, hanem azokat szilárdan tartják ma is.

Hardaumont és Douaumont közt támad a német tüzérség.

A francia vezérkar jelenti: Március 5-én este Verdunból északra igen heves bombazás volt, amely különösen Hardaumont erődség és Douaumont erőd között mutatkozott. Az ellenség azonban nem újította meg támadásait. Douaumont falvánál, amelynek közvetlen kijáratát tartjuk, semmi változás. A Woëvreben erős idővödözés, Fresnes vidéken (Haudiamonttól keletre).

Meghíusult francia támadások.

Berlin. A Berliner Tageblatt haditudósítója jelenti a douaumonti harcról: A német tüzérség a falut és az onnan kiinduló francia hadállásokat erőteljes tűz alá vette. Az ellenséges gyalogság a tűzben nagy hősiességgel jött rohamra és sikerült is néhány ponton közelharagra kényszeríteni a németeket. A franciák fanatikusan küzdöttek, de a siker elmaradt, mert a németek olyan lendülettel verték vissza az ellenséget, hogy nem tudott idejében rendszeresen visszahúzódní és sok halottat, meg temérdek sebesültet hagyott a csatatéren. A németek több, mint ezer sebesültet és több mint ezer sebesületlen franciát ejtettek foglyul.

Verdun kiürítésével számolnak.

Rotterdam. Egy angol hírlapíró a következőket jelenti a Verdun körüli harcokról: Illetékes körökben nem valami nagyon bizakodó a hangulat. Azt hiszik, hogy a németek nemsokára döntő előretörést kísérelnek meg. Biznak ugyan abban, hogy ez nem fog sikerrel járni, de nem titkolják azt sem, hogy beállhat

annak a lehetősége is, hogy Verdun ki kell üríteni. Ez az intézkedés azonban nem győnté a francia arcvonal rugalmasságát.

Egyre dörögnek a német ágyuk Verdun ellen.

Berlin, március 6. A Deutsche Tageszeitung-nak jelentik Zürichből: Az időközönként uralkodó hóihar ellenére Verdunnál még egyre tart a németek tűzvérségi támadása. A német nehéz ágyuk hatása irtózatos. A Douaumont-tól keletre és nyugatra részben elfoglalt magaslatokon, az ugynevezett „hideg mezőn”, valamint a Maas nyugati partján valóságos füstfelhők gyülekeznek a felrobbanó német gránátokból. A németek által elfoglalt francia lövészárkok berendezése meglehetősen hiányos.

A szerb hadsereg ujjászervezése.

(Pasios a görög királynál.)

Arad, március 6.

Milánó, március 6.

A Corriere d'Italia közli Taylor angol tábornoknak, az angol Adria-misszió vezetőjének a nyilatkozatát. A missziónak az volt a feladata, hogy az Albániába menekült szerbeket segítse és élelemmel lássa el. A tábornok elmondta, hogy az akció nagyon nehéz volt, mert a san giovanni di medua kikötő majdnem járhatatlanná vált azért, hogy 14 hajót sülyesztettek el benne. A franciák Montdesir tábornok vezetése alatt szintén alakítottak egy ilyen katonai missziót.

A francia misszióknak az volt a feladata, hogy a szerb hadsereget reorganizálja és Korfuba, onnan pedig Bisertába szállítsa. Durazsóból Valonába, onnan pedig Korfuba nagy szállítóhajókon vitték a szerbeket. A szállítóhajókat az orosz flotta kísérte. Taylor január 20-án utazott el Albániából és hazatért Londonba, ahol tanácskozásokat folytatott egy újabb katonai misszió létesítése dolgában. Nemsokára Korfuba utazik az ott levő szerb sereghez, amely továbbra is szerb vezetés alatt marad.

Athén. Konstantin király kihallgatáson fogadta Venizeloszt, valamint Pasios szerb miniszterelnököt. A távirat szerint az olaszok nagy reménységet fűznek Venizelosz kiboldításának eredményéhez, annyival is inkább, mert a kihallgatásban összefüggést látnak Sarrail tábornok minapi látogatásával. Más, hiteles athéni távirat szerint azonban Sarrail tábornoknak még arra sem sikerült rábeszélnie Konstantin királyt, hogy Szkuudisz helyett Gunarist nevezze ki miniszterelnökké. Pasios kihallgatása kétségkívül a Korfuban ujjászervezett kis szerb hadseregnek az entente seregekhez való csatlakozásával függött össze.

Harctéren levő katonáknak

Legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hír-lap. Az „ARADI KÖZLÖNY“-t a táborba minden aradi katona olvassa.

H I R E K.

Ursziny szolgabíró utolsó levele.

Az Aradi Közlöny tudósításából.

Arad, március 6.

Ursziny Endre nagylaki szolgabíró tragikus fetteéről a nyomozás megállapította, hogy a kétségbeesett szerelem adta a szolgabíró kezébe a fegyvert, hogy elnökítsa a késő bánatot, a ki tudja mily mostoha sorsra jutó gyermek vádját a már bűncsójától kezdődő árvasága fölött.

Ursziny Endre teljesen egészséges volt és kitűnő rendezett viszonyok közt élt. Ezt már kétségtelenül megállapították, s ő maga hiven és pontosan számolt be végzetes elhatározásáról a Szilágyi Kálmán főszolgabíróhoz intézett levelében, melyben ezeket mondja:

— Tudod, hogy mily szerelemben éltünk, hiszen Te magad figyelmeztettél, hogy a szerelemnek oly tulzott érzete veszedelmes, de nem tehetek róla, én így érzek, s nem tudok tovább élni, sőt megbocsáthatatlan gondolatnak tartanám, hogy idővel el tudjam felejteni az O emlékét.

Mielőtt tettét hajnalban végrehajtotta a fürdőszobában, ajtaját bezárta, s reá oedulát szögeztet a következő felirással:

Vigyázat! Halottak vannak bent.

Megelőzőleg egész éjjel dolgozott, írt, számolt, s minden dolgáról pontosan számot adott, minden fillérrel elszámolt, bizonyosságát, hogy milyen szilárd volt elhatározása, s mily nyugodt megfontolással és bámulatos lelkierővel készült a végzetes tette.

Nem is gondolta senki, hogy mily sötét gondolatokkal teleteltek. Budapestről Istók Barnabás dr. megyei főorvos kíséretében jött, s a legkedélyesebben beszélgetett vele. Otthon Nagylakon egy jó barátja családjával volt vacsorán, s ott is jó hangulatban volt, a barátjának egy dieikus gyógymodot ajánlott, melyet otthon igéretéhez hiven — az utolsó éjjelen részletesen pontossággal is írt. Könyvtárát Szalay járási irackra hagyta, akit nagyon kedvelt, hűséges, szép kuttyját Szilágyi Kálmán főszolgabírónak hagyományozta, akinek halás köszönetet mondott mindenkor, csapata barátságáért.

— A kis „Mátyást” így hívták a kis fiút, helyezték vele a sírba s a temetés egyszerű legyen rokonokat ne értesítsenek, ez volt az utolsó rendelkezése, s ezt takarékosággal indokolta.

— A háziezred katonái Aradfalvára. A 33. gyalogezred ötödik pótzászádnak legénysége Kiszentmiklósról Aradfalva javára gyűjtést rendezett. A gyűjtés eredményeként most Flohr Dávid számvető őrmester 278 korona 6 fillért küldött az Aradi Közlönyhöz, hogy az összeget juttassuk el az aradtalvai gyűjtéshez. A derék harminenármasok adományát, a helyen — mint írják — jelképezni akarják a hálát és szeretet, amely őket mindnyájukat Arad város közönségéhez fűzi, átadjuk a polgármesteri hivának.

— A trónörökös diszdoctorátusa. Prágából jelentik: Az itálai egyetem károly Ferenc József trónörökösnek a jogi és államtudományi diszdoctorátust adományozta.

— A háziezred parancsnoka Aradon. A háziezred aradi parancsnokságát Pilszter Károly ezredes vette át. A harctéren a háziezredet sok fényes diadalra vezetett ezredes, akinek Varjassy Lajos polgármesterhez írt gyönyörű újévi üdvözlét az Aradi Közlöny közre adta, a vaskorona rendet kapta a királytól, elismerésül kiváló vezetésének és az ellenség előtt tanusított vitéz és bátor magatartásának. A háziezred katonái hazairt leveleikben a legmelegebb szeretet és nagybecsülés hangján emlékeznek meg mindannyiszor róla, valahányszor arról beszélnek, hogy a tisztikar és a legénység közt milyen őszinte bajtársias a viszony. Az aradi parancsnokság eddigi vezetője Vainovits Emánuel ezredes, aki nehéz feladatát szigorral, de igazságosság által irányított sok-sok jóakarattal látta el, nyugalomba vonul. Vainovits ezredes csak a háboru idején került a háziezred kötelékébe és úgy a tisztikar, mint a legénység csakhamar megszerették a humánus, jószívű, de kemény szavú parancsnokát.

— Örökösöket keresnek. A hivatalos lap mai számában hirdetés jelent meg, amelyvel az aradi kir. járásbírószág felhívja mindazokat, akik Arad városában 1916. évi január hó 4-ik napján végrendelet és tudvalevő törvényes örökösök hátraagyása nélkül elhalt Illits Miklós városi helyőrnagy aradi volt lakosnak a hagyatéki leltár szerint 9000 korona értékű ingatlan hagyatékára öröklési igényt tartanak, hogy egy évi határidő alatt a járásbírószágnál jelentkezzenek, vagy igényeiket jelentsék be, mert ellenkező esetben a járásbírószág a hagyatékot az államkincstárnak fogja átadni.

— Az aradi postán nem fogadnak el Be'grába szülő csomagot. A következő panaszos levelet kaptuk: Mint az „Aradi Közlöny” régi előfizetője és hűséges olvasója, valamint több aradiak nevében egy panasszal fordulok a tekintetes szerkesztőséghez, mely a következő: Az ország minden részéből nap-nap után érkeznek csomagok az Etappenpostamt Nr. 131-re (Hadtippesta) és bizony örül mindenki, aki csomagot kap, mert hát a levélnek is igen örülnek, de a csomagoknak még jobban örülnek, a mit el is lehet képzelni. Mi aradiak e tekintetben mostohák vagyunk, mert az aradi postahivatal fenti hadtippesta számára nem veszi fel a csomagokat, hivatkozva arra, hogy ezen szám a kimutatásban nem szerepel. Ha nem látnánk, hogy nap-nap után számtalan csomag érkezik ismételve az ország minden részéből, hát beleegyeznénk abba, hogy nem lehet, de hát miért lehet más hivatalnak felvenni a csomagokat és miért nem lehet az aradi postahivatalnak? A tekintetes szerkesztőség szivességét úgy a magam, mint számtalan aradiak nevében előre is hálásan köszönjük, Dracsin Péter őrmester.

— Japán nem akart tárgyalni a németekkel. Bernből jelentik: A Norddeutsche Allgemeine Zeitung írja: Azokkal a híresztelésekkel szemben, mintha Japán a háboru kitorésekor békés megegyezést keresett volna Németországgal, de visszautasították, megállapítható, hogy a japán kormánysona sem közöledett Németországhoz, sőt az akkori külügyminisztere minden tárgyalást visszautasított.

— **Ongyilkos képviselő.** Temesvárról jelentik: Báró Stojanovits Iván Temesmóra országgyűlési képviselő a múlt éjszaka lacunási kastélyában vadászfegyverével agyonlőtte magát. A képviselő öt kiskorú gyermeket hagyott hátra. Az öngyilkosság okát nem tudják, de valószínű, hogy a képviselő idegbaja miatt vált meg az élettől.

— **Halálozás.** Özv. Dr. Petco Lázárné, a hunyadmegyei román nőegylet első elnöke és az aradi román nőegylet volt elnöke húgja március hó 3-án 72 éves korában Déván elhunyt. Temetése az aradi köztemetőben március 6-án, délelőtt 11 órakor volt.

— **Amerikai detektívdráma az Apollóban.** Hogy a sors, a véletlennek hosszú sorozata milyen irtózatos helyzetbe juttat embereket, azt még soha oly tökéletesen, oly finoman és érdekesen film nem állította előnként, mint „A millió találmány” című detektívdráma, amelyet mai új műsorán mutatott be az Apolló-színház. Az elkövetett gyilkosság lefolyása és az azt követő nyomozás egyaránt oly frappáns, hogy szinte váratlanul éri a nézőt minden egyes mozzanat és fordulat. Csupa új ötlet, új trükk sorakozik egymás mellé a filmben, amelynek technikai kivitele — lévén amerikai gyártmányról szó — egyenesen meglepő. Oriási sikere volt a mai új műsorán bemutatott grandiózus hadiképek is, amelyben pompásan bontakozik ki balkáni offenzívánk győzelmes legyőzténye. A nagyszerű műsort még kedden mutatja be az Apolló-színház.

— **Tolvajlások Ujaradon.** Ujaradon napiranden vannak a betörések lopások. Így e hó 1-én éjjel özv. Dengl Borbála nevű asszony kamarájából ellopták 2 dísznő összes husz és zirkészletét. E hó 5-én pedig Hesz András gazdag földműves kamaráját törték fel és négy sertésből származó összes huszú és zsirt ellopták. A tettesek aradi suhanok, köztük egy festő segéd. A esendőrség a tetteseket el fogta.

— **Mükedvelő-előadás a Ferenc-téri tartalékkórházban.** A Ferenc-téri tartalékkórházban ápoló sebesült és beteg katonák kedves estét rendeztek a maguk s a meghívott vendégek szórakoztatására. A mükedvelő-előadásnak a kórház betegei kivül előkelő nézői voltak. Vásárhelyi Janka, a Vörös Kereszt elnöknője, Hász Erzsébet alelnöknő, Csiky Odön dr. alelnök, Csernovits Diodor dr. vöröskeresztes főmegbízott helyettes s a kórház vezető ur-hölgyeinek társaságában részt vett a nézőtérben, a hol sok-sok taps hangzott el jutalmazásul annak a kedves meglepetésnek, amelyet a szereplők nyújtottak. A műsort Tomory Irén apollónő sikerült magánszáma nyitotta meg. Aztán hangulatos színpadi jelenet következett, amely egy elesett katonáról szól. A szereplő sebesültek Arsa Abrahám, Frankheim János, Csáky Andor, Kiss János és Lukács Pál meleg átérzéssel játszották a kis drámát. Hozzájárultak a sikerhez Petrovszky Flórián és Klein Szeréna ápolónők is. A kis kadét című operettben Tomory Irén, Müller János, Fekete Géza és Takács Lajos arattak sikert. A két darab között Tomory Irén és Sirian János magánszámokat és duettek adtak elő a meghívott vendégek s a sebesült katonák nagy tetszése mellett. A darabokat Gyarmathy Géza tanította be és ezenkívül a rendezés társadalmos munkáját is végezte. Gyarmathy, aki szintén a kórház betegei közé tartozik, a polgári életben színész s így szakavatottsággal tehetett eleget a magára vállalt feladatnak. Az ének-számot Laszner Sándor felsőkereskedelmi iskolai tanuló kísérte zongorán dícséretre méltóan.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi i. r. népkonyha részére az elmúlt néten a következő adományok toltak be: Báró Neuman Alfrédné 50 korona, Friedmann Gyuláné 15 korona,

dr. Steinitzer Pálné 10 korona, Löwy Mórné 10 korona és özv. Rota Bernádné 10 korona, mely adományokért köszönetet mond az elnökség.

— **Az Országos Központi Takarékpénztár üzleteredménye.** A Magyar Országos Központi Takarékpénztár múlt évi mérlege a 368.355.06 korona áthozatallal együtt 2.907.784.64 korona nyereséggel zárul, úgy, hogy az 1915. évi tiszta üzleteredménye 2.539.429.58 koronára rug és 1.004.033.14 koronával haladja meg az 1914. év üzleteredményét. Az intézet igazgatósága a március hó 18-án tartandó közgyűlésnek azt indítványozza, hogy az alapszabály szerű levonások eszközzése után minden egyes részvénynek most esedékes osztalékszervényét a tavalyi 60 koronával szemben 70 koronával váltsa be. A mérlegat, valamint az üzleteredmény számlát a múlt év adataival összehasonlítva, jelentékeny emelkedést látunk a betéteknél, melyek elérték a 93 milliót és 29 millióval haladták meg a tavalyi évvégi állományt. Az értékpapírokra adott előlegek állománya 29.341.000 korona volt, 7 millió koronával több mint tavaly. A váltóeszámitolási tizlet a tavalyi k-reiben mozgott, ami tekintve az üzletágnak a nagy pénzbőséggel kapcsolatos általános lanykulására a folyó üzlet gondos ápolására mutat. A jelzálogüzlet től eltekintve, mely természetesen stagnál, a zárszámadások élénk üzleti tevékenységről tanuskodnak.

— **Papírszalvéták olesón Kerpelnél.** 193
— **Gyermek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában** 10 koronától 150 koronáig.

— **Papírárúkból nagy engedményt nyujt viszonteladókna Kerpel papírnagykereskedése.** 193

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Newyork. A Harville angol gőzös kapitánya jelenti, hogy a németek aknákat periszkoppal szerelik fel. Az angol hajók ezeket tengeralattiakkal véelve, nekirohassákkal el akarják őket pusztítani, az aknák felrobbannak s a hajók elpusztulnak.

Róma. Egy felhívásban felszólítják az összes szerbeket, hogy orvosi vizsgálatra jelentkezzenek. Az alkalmasokat Kortuba szállítják, ahol még folyik a szerb hadsereg reorganizálása.

Hága. A német-osztrák-magyar repülő szaloniki-támadásáról megállapították, hogy azok sokkal borzalmasabbak voltak, mint azt eleinte beismerték. A bombázásnak ezerháromszáznál több halott és sebesült volt az áldozata. Különösen a Zeppelinek okoztak rettenetes pusztítást.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti: Petain tábornok február 30-án egy gyalogezredhez intézett parancsában kifejti, hogy Verdun-nél a német trónörökös végletekig menő erőfeszítésekkel, rettenetes tüzettséggel támad, hogy tekintet nélkül a veszteségekre, sikert csikarjanak ki s ezzel befejezzék a háborút. Császárunk szavai szerint a németek kényeszeráinak a támadásra. Reméli, hogy a németek vasakarata megtörök a franciák állhatatosságán. Elvárja,

hogy a francia katonák a végletekig teljesítik kötelességüket s a németek hasztalanul áldozzák fel legjobb csapatukat.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti Washingtonból: Wilson Clark-kal, a kongresszus elnökével és a képviselőház vezérével tanácskozott. Wilson ragaszkodott Stock szenátorhoz intézett levelében kifejtett álláspontjához. Az ország különböző részeiből biztató táviratokat kapott, viszont a külügyminiszteriumokhoz levelek jöttek, sürgetve a határozat elfogadását. A kormány-tiszviselők szerint a Wilson levelében foglalt figyelmeztetés az összes hadviselő feleknek szót. Ugy hírlik, a kormány a dugárak kérdésében legközelebb Angliához erőlyes jegyzéket fog intézni.

Berlin. Hiteles értesülések szerint Portugália válasza a lefoglalt hajók ügyében intézett jegyzékre még nem érkezett meg. A jelek azt mutatják, hogy az ügy kiélesedik. Németország mindenestre el van határozva arra, hogy Portugália eljárását semmi körülmények között sem fogja eltűni.

Románia volt vezérkari főnöke a háborúról.

(Lehetetlenné tett orosz invázió.)

Leírásai tanúsítás.

Bukarest, március 6.

Az „Universul” című bukaresti lap jelenlegi politikai igazgatója Crainiceanu tábornok 1899-ben megjelent röpiratban, melynek címe „Románia semlegessége”, élesen kikel az oroszbarátság ellen, mely Románia semlegességét veszélyezteteli. Az egész munka vezérgondolata ebben a mondatban csucasodik ki: „Romániát csakis Oroszország felől fenyegeti veszedelm!” Crainiceanu röpiratában ezeket írja:

Az oroszok minden nehézség nélkül fogynak a Dobrudzsába benyomulni, sőt ha épen akarják, könnyen megszállhatják Moldovát is. Ez pedig minden bizonyonnyal megtörténik, hogy ha nem áll velük szemben elégséges katonák és erődítmény. Ha ellenben hadseregünk Foksaniban, Galacon és Harsován vagy Csernavodánál, vagy Konstanzánál, vagy pedig Babadagnál erődítményeink lesznek, melyek egyrészt a Kárpátok, másrészt pedig a Fekete-tengerre támaszkodó bázissal bírnak, akkor Oroszországnak nem lesz könnyű helyzete, erről meggyőzhet minket egy a térképre vetett pillantás.

Ily feltételek mellett könnyen megtörténhetik, hogy egy a moldovai Kárpátokon át Erdélyből jövő osztrák-magyar hadsereg, mely a mi hadseregünkkel együtt működik, az oroszok operációs vonalát levágja. Akkor pedig nemesak hogy könnyű szerrel be nem törhetnek az oroszok Romániába, hanem a mi hadseregünk az osztrák-magyarokkal egyesülve, mindentéle orosz inváziót lehetetlenné tesz. Azokról, akik Romániában más nézetben vannak, maliciával ezeket írja Crainiceanu:

— Romániában ég elleni bünt követ el az, aki igaz hazafiai kötelességét akarja teljesíteni, aki hazáját jobban szereti, mint önmagát és népszerűségét. Oroszország terveiről így ír a tábornok: „Oroszország új világot akar teremteni, ez pedig veszedelmesebb, mint a németesség.” A röpirat egy másik helyén így ír Crainiceanu:

— Minden elmélet elvetendő, melynek nem képezik alapját az orosz veszedelemről felhozottak, mert egy ny elmélet a gyakorlatban úgy az ostromra, mint a hadsereg nézve a legszomorúbb következményeket eredményezheti, mert az az egy bizonyos, miszerint majdnem lehetetlenség, hogy Oroszország semlegességünket respektálja.

Igy irt és gondolkozott Orainiczanu tábornok 1899-ben. És ma? Ma becsületes meggyőződését szegrealkasztva, a guruló rubel szolgáltatásba állott és Oroszország mellett agitál. Amíg ilyen politikusok ütök az entente vásári dobját Romániában, addig a következetességnek, elvhűségnek és igazi hazafiságnak apostolai azok, akik az orosz veszedelem ellen küzdenek.

Bukarest. A „Nationalul” című lap közlése szerint, a Buxon testvérek rövid idő alatt Bukarestbe érkeznek. A Buxon testvérek tudvaleg a Balkánon a mellett fejtenek ki propagandát, hogy a Balkán államok alkossanak egy olyan konföderációt, amely Angolország és a négyesövetség szolgálatában állana.

A Buxon testvérek már voltak egyszer Bukarestben, amely alkalommal egy török merényletet követett el ellenük, s mind a ketten megsebesültek.

Bukarest. Beavatott helyről nyert értesülés szerint a román kormány törvényjavaslatot készít elő, amely a magánszemélyeket megfosztja a fegyverviselés jogától.

VÁROS ÉS MEGYE

Folytatólagos sorrendje az Arad város törvényhatósági bizottsága által 1916 évi március hó 8-án délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 22. A tanács beterjeszti a fertőtlenítő intézetnek szabályzatát és a fertőző betegekkel való elbánásról szóló szabályrendeletet elfogadás végett. 23. A tanács beterjeszti a járványkórház bővítésével kapcsolatos munkák elvállalása iránt megtartott árverés eredményéről szóló véleményező bizottság jelentését. 24. Az „Aradi Ujság” kiadótulajdonosainak kérelme hirdetési átalány telemelése iránt.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Kedden, 1916. évi március 7-én:

C) Bérlet.

C) Bérlet.

Lengyelvér.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

Doktor Imhoff.

51

* Az ezen rovat alatt közlőttekért nem vállalunk felelősséget.

APOLLO

SZÍNHÁZ.

Március 7-én, kedden

A cs. és kir. közös hadügyminiszterium és hadfőparancsnokság kizárólagos engedélye folytán készült felvétel

Balkáni offenzívánk

első rész

eredeti helyszini felvétel 2 részben

Milliomos találmány

Amerikai detektív dráma 4 felvonásban.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólagosak

41

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Lőrinczy: Az özevgy falu, A. Madelung: A megbélyegezettek, Lásár I.: Esztor, Herceg G.: Végig Szerbián, Ibién: Hedda Gabler, Gubányi: Mukdeni sírok, Szomor: A pékné, Borsszem: Szapnel naptár, Lakatos L.: A bécsi táncosnő, A. Madelung: A sziv, Szabolcska: Háborus versek könyve, Szomor D.: A pékné, Bozsing T.: Rozmaring hercegnő, Drégely: Kisasszony férje, Kurt: A przemysli repülő, Szemere: Apró regények, Pásztor Árpád: Vengerkák, Molnár: Egy haditudósító emlékei, Gábor: Ciklámen, Mauissant: A porosz tiszat kívánsága, Ewers: Borzalmak könyve, Kálnoki: Ujságíró iskola, Herceg Ferenc: Uj Idők 1915, Krudy: Pest 1915-ben, Lásár: A kékhajú Fantom, Csikszentmihályi: Minden csak álom.

Németben: G. Hermann: Heinrich Schön jun, Hessel: Der Kramladen des Glücks, Linpankoski: Das Lied von der glutreten Blume, Ganghoffer: Die stählerne Manner Reise zur Deutsche Front, Hoher O.: Die junge Excellenz, Zeromski: Der Rächer, Kohlenegg: Die Treppa, Hirschfeld: Die Beiwache Ecke, Rasmussen: Der kalte Eros, Bainer: Feine Fäden, Gerstmann: Die Spionin, Brie A.: Lady Hamilton, Ballestrem: Die Dame im Mond, Wothe: Aus tiefer Not, Stern Detler: Konstantinopel, Detler: Bulgaria, Braher, L: Lebenssucher, Strindberg: Neue Waffen, Strobl K.: Der brennende Berg, Seeliger: Der gelbe Saedle, Barch: Der Flieger.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 80 fillér vagy kötetenként fizetve 12 fillér.

Vidéki bérlet is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona 60 fillér, vagy füzetenként 40 fillér.

Legujabbak: Szirmai: Mánás Miska, Bertha: Virág nyílt a fán ... (Kisasszony férjéből.) Molnár: Gyere vissza régi idő, Zug a harang, Reményi: Haj fiúk, az élet mégis csak szép, Bertha: Dal két rózsáról, Parigi: Uzsok felelő fagyos szellő ... Fráter: Kárpál harci dal, Strauss: Liebeszauber (Walzer), Waldmüller: Veres Fehér-Zöld (induló), Lahár: Der Sterngucker, Eysler: Feldpostbriefe, (Walzer aus der Operette „Die oder Keine!) Charley: Hollandi dal ... (Öngysága ruhájából.) Caryll: Mehetsz már babám ... (Öngysága ruhájából.) Jögee: Szibériai altató dal ... (Öngysága ruhájából.)

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papírkereskedése Aradon

2821

FOG. MOHR JEANNETTA

VIZSG. FOGTECHNIKUSNO

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legjobb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegemet, oghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás után.) Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kaucsuk fogazatok, szájpadiás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgám, porcelán és cement tömések (plombák), mársékelt díj-szábas mellett készíttetnek. Becses pártfogását kérve tisztelettel **Mohr Jeannetta**, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—7-ig. Vidékiek 24 órán belül kielégítettek. 1271

1320—1916. szám.

Battonyai j. főszolgabírótól.

Pályázati hirdetmény.

Csanádvármegye battonyai járáshoz tartozó Battonya 14.000 lelket számláló, vasuti állomással bíró nagyközségben elhalálozás folytán megüresedett közigazgatási segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom pályázni óhajtókat, hogy pályázati kérvényüket az 1883. évi I. t.-c., illetve az 1900. évi XX. t.-c.-ben előírt képesítésüket igazoló okmányokkal és eddigi működésüket igazoló bizonyítványaikkal felszerelve hozzám folyó évi március hó 25-ig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezettek figyelembe venni nem fogom.

A segédjegyzői állás javadalmazását képezi 1400 korona törzsfizetés és 5 évenként négyszer ismétlődő korpóték a törzsfizetés 10%-a erejéig, vagyis négy ízben 5 évenként 140—140 korona és 300 korona lakbérilletmény.

A választást folyó évi március hó 29-én d. e. 10 órakor fogom Battonya községházánál megtartani.

Battonya, 1916. évi március hó 1.

Dr. Elesánszky,
főszolgabíró.

1323

343—1916. szám.

Zimándközi körjegyzőtől.

Árverési hirdetmény.

Nyilvános szóbeli árverésen eladatik 8 drb. 3—5 éves kiselejtezett tenyészkan, 1916. március 11-én az alábbi helyen és sorrendben:

Zimándujfalu községházánál reggel 8 órakor 2 drb.

Zimándköz községházánál délelőtt 10 órakor 3 drb.

Fakert községházánál délután 2 órakor 3 drb.

Zimándköz, 1916. március hó 3.

Körjegyző.

1321

Használt ólom

megvételre kerestetik.

URÁNIA SZINHÁZ.

61

„De profundis“ II. tétele:

Doktor Imhoff

Erkölcprobléma 6 részben.

Vöröshagyma, fokhagyma, dugbagyma, hagymamag, zöldségáru

kiseb és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. :- Arak kérdezősködésre. :- Jókarban levő használt jute-zsákok eladó.

MANDL ZSIGMOND

MAKO.

Szőlő oltvány eladó!

Rendkívül szép példányokban, két éves prima, dus gyökerez, iskolázott fás oltvány, pótláshoz igen alkalmas; nagyban és kicsinyben kapható a következő fajokban míg a készlet tart: **Mustos fehér, Kadarka, olasz Rizling, fehér róza (erdélyi), furmint, mézes-fehér, Szlankamenka, Kövidinka és Schas lass fajokban, Passatutti.** Megtekinthető szőlő telepemen **Arad, Zsidótemető-utca 5. szám, valamint Muszka-Magyarád állomáson, hol előjegyzések is elfogadtatnak.**

Sóltz Gyula,

szőlőbirtokos. 1062

Földbirtokosok, állattenyésztők figyelmébe!

Ajánlok takarmányozási célra azonnali szállításra több waggon frissen kifőzött

szőlő törkölyt

teljesen egészséges állapotban, a helybeli vasuti állomáshoz kiszállítva, jutányos árban.

szatmári Szabó István
szőlőbirtokos, Pankota. 1255

Megyei telefon Pankota 14. szám.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

B... Asszony.

Aranyos sorából kitetsző szemrehányás végtelenül jól esett öreg fejemnek, — pedig csak óvatosság volt az egész. Ötlete tulmérés, félek — Magáért. Mi a másik ut? Mondja kérem, egészen el akarja venni az eszemet? 1319

Ibolya.

Mintegy ujja születve az örömtől, nagyon köszönöm. Teljesen megnyugtató, nagyon bődög vagyok, addig is sok-sok kécsók és legsz. üdv. 1325

Tisztességes

ismerettségét keresem idős, fess urinónak. Levelet kettős borítékban „Fess” jelígre a kiadóba kérem. 1317

Intelligens

fiatal ur leány szórakozásból levelezne sebesült katonával. Leveletet „Tavas” jelígre a kiadóba, lapban jelezve kér. 1329

ELLÁTÁS.

Kitűnő házi koszt,

tiszta, egészséges, kapható. Peckay Lajosné, Deák Ferenc-utca 40. szám. 1296

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes mindenek

20—25 éves, lehetőleg árva, ki jól főz, a szobaleányi teendőket is érti, magános nőhöz Budapestre felvétetik. Je'entkezhet d. u. 4—6 óráig Csiky Gergely-utca 10. szám. 191

Kocsisok

kerestetnek a Vacuum Oil Company részvénytársaság petroléum szállító kocsijaihoz havi 140 korona fizetéssel azonnali belépésre. Hadmentes, irni, olvasni tudó, józanéletű egyének jelentkezhetnek Bathány-utca 10., földszint. 1318

Helybeli részvénytársaság

keres azonnali belépésre jómegjelenésű irodaszolgát és pénzbeszedőt, ki legalább 200 korona óvadékkal rendelkezik. Lehet rok-kant katoná is. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Pénzbeszedő” jelígre küldendők. 1327

A délutáni órákra

egy német kisasszony kerestetik 2 gyermek mellé. Cim a kiadóban. 1300

Magános uriasasszony

egy jobb házból való leányt keres, vidékre, kívül elszó. akozhat. Cim a kiadóhivatalban. 1238

Irodai kisasszony,

ki gépirást és gyorsírást érti, felvétetik, jó kézirásu előnyben. Cim a kiadóhivatalban. 1258

Könyvelő.

Kereskedelmi végzett, jó házból való urileányt keresek. Ajánlatok Rosenfeld Sámuel Nagybecskerek, Temesvári-ut 84. sz. küldendők 1286

Fiatal fűszerkereskedő segéd azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 1301

Gazdatanítót

keresek, ki egy nagyobb gazdaság vezetésére képesítve van. Cim a kiadóban. 1277

ALKALMAZÁST KERES.

Hadmentes fiatalember

sőrraktárban vagy ehhez hasonló raktárnoki állást keres március 15-re. Cim Németh Gyula Szabadhely, házszám 845. 1328

Jobb megjelenésű,

jó modoru nő ajánlikozik ur háza gyermekek mellé, házi dolgot és fésülést is vállal. Cim a kiadóban. 1324

Gyakorlott,

önálló munkakör betöltésére alkalmas józanéletű, szorgalmas irnok, ügyvédi vagy közjegyzői iródban alkalmazást keres. Csak magyarul beszél. Cim a kiadóhivatalban. 1253

Fiatal asszony

gazdasszonynak ajánlikozik magános urhoz. Vidékre is elmegy. Cim a kiadóban. 1289

LAKÁST KERESNEK.

Keresek bérbe

azonnalra 3 szobás kisebb magánházat, lehetőleg a központ közelében. Ajánlatok „Magánház” jelígre a kiadóba kéretnek. 1328

KIADÓ LAKÁS.

Modern

háromszobás lakás, május 1-re kiadó. Kasza-utca 6—7. szám alatt. 1299

Kiadó

május elsejére egy utcai, egy udvari előszobából és konyhából álló teljesen tiszta lakás, villanyal, kerttel és baromfi-udvarral. Torók Ignác-utca 1/a. 1265

Egy 5 szobás

II. em. modern lakás, minden mellékhelyiségekkel. Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házmesternél. 944

3 szobás utcai lakás

elő- és fürdőszobával, villanyvilágítással, május 1-re kiadó. Darányi János utca 4. 965

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Tavaszi divatalbum,

kosztüm, ruha, blous, pogyola és gyermekdivat, 1000 modell. Kapható 2.50 kor. Knitszer J. és Társa „Minerva” könyvkereskedésében Dobó-utca 1., Ferenc-téri polgári fiúiskola mellett. 1061

„Eos”

színes és lack cipőtisztító 70 fillér. Geoba patent samfa párja 3 kor. Cipőtörszede, Andrassy-tér 22. 181

Modern, finom és olcsó levélpapírost Pichlernél Szabadságtér 1. kaphat. 611

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak borosjenői és apátfalvai kertészeiben a legjobb minőségű, fajtiszta, erős példányu, alacsony és magas törzsű rózsafák, különböző gyümölcsfa csemeték és üveg-házi növények szállítása megkezdődött. Mérsékelt áruk mellett megrendelések elfogadtatnak ACSEV. külön birtok-kezelősnél ACSEV-palota, József főherceg-ut 22. szám. 1086

Uj butorhiteli

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztraios Sándor-utca 5. sz. 918

Egy kisebb

Wertheim-szekrény olcsón eladó. Cim a kiadóban. 1304

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, ruhakereskedő Arad, Szentpál-u. 12. szám. 229

Megvételre keresek

egy egész jó csellót. Ajánlatok „Cselló” jelíge alatt, a kiadóhivatalba kéretnek. 1312

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu vendéglő

elszámolásra átadó, 300 korona óvadékkal. Cim a kiadóhivatalban. 1320

INGATLAN.

Eladó

Kovássin egy 5 holdas szőlő, gyönyörű kilátással, kut kitűnő ivóvízzel, kolna, új prés, hordók, minden hozzávalóval, különösen a pormentes levegőért betegeknek igen ajánlatos. Bővebbet Csiky Gergely-utca 5., öv. Voigt Hermanné. 1306

KÜLÖNFÉLE.

Igás

szekérrel fuvarozást elfogad. Telefon 747. 1224

Hehs Vasas chinabóra.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések- és minden infectióból eredő megbetegedés ellen egy felnötteknek, mint gyermekeknek. Ara 2.40 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Apróhirdet.

az „Aradi Közlöny” részére felvétetik a Messengei irodában Deák Ferenc-utca Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Rum — likör

essentiák és compositiókban

állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „Rumarom”

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 50²
Nagyban kapható.

Szemző Ármin

árnyügnökségénél, Arad. Telefon 592.

Rózsaburgonya,

Házi-szappan,

Zöldség,

Vöröshagyma,

Zsir, szalonna

kapható (waggonkéntként előnyös árajánlat)

Kalmár Endre

cégnél

Arad, Arpad-tér 5. szám.

Városi és megyetelefon 670.

Matteine-féle

patkány- és egérintás

uj eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindent elhelyezhető.

A patkány- és egérintő bacillus árai:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”

vegyszeti laboratoriam

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Telefon 10—45. 2811

Nagyszardon bált a harotéran küldött és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetekben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment csepeli compa.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K — 50, 1.40, 2.—.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany országház” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága 1, Elisabothstr. 5.

Bepontkénti szétküldés.

8809